

Motion till riksdagen

1987/88:L903

av Nic Grönvall (m)

om översyn av det sakrättsliga regelsystemet

Sakrättsbegreppet behandlas delvis av lagutskottet i dess betänkande 1987/88:1. Lagutskottets betänkande föranleddes av en motion som i sin tur, främst med utgångspunkt från konsumenträttsliga överväganden i en i Uppsala framlagd doktorsavhandling, diskuterade traditionsbegreppets innebörd. Det kan möjligen hävdas att sakrättsbegreppet bör ses ur ett vidare perspektiv än traditionsbegreppets.

Nya finansieringsformer har under de senaste decennierna utvecklats mycket snabbt. I vissa branscher torde det vara närmast huvudregel att äganderätt och besittning av gods *icke* överensstämmer. Finansieringen av personbilsinnehav sker numera i mycket stor utsträckning genom leasingförfarande eller avbetalningskontrakt, vilket innebär att äganderätt och besittning icke är förenade.

Inom värdepappershandeln har sedan värdepapperscentralen inordnades, en äganderättsövergång så gott som undantagslöst genomförts därigenom att elektroniska meddelanden mellan mäklare och värdepapperscentralen samt mellan mäklare och köpare på olika sätt konstituerat äganderättsövergången till värdepapper.

Inom exportverksamhet och importverksamhet förekommer att varor under transport utgör säkerhet för kreditgivning eller för förskottsbetalning av köpeskilling varigenom traditionellt vissa dokument har ansetts representera det sakrättsliga innehållet i äganderättsövergången. Det blir emellertid allt vanligare och får närmast numera betraktas såsom huvudregel att den traditionella växlingen av dokument ersatts av olika former av elektroniskt överförda meddelanden om den ena eller den andra partens åtgärder på en annan plats på jorden.

Den harmonisering av handelsverksamheten som är en självklar konsekvens av internationaliseringen av internationell näringsverksamhet innebär närmast undantagslöst att allt fler och fler länder lämnar principen om tradition som konstituerande för äganderättsövergång respektive tillskapande av annan sakrätt till förmån för avtalsprincipen. Redan i våra grannländer tillämpas i större utsträckning än i Sverige avtalsprincipen.

Stolta hänvisningar till svensk rättstradition till stöd för bevarandet av svenska rättsprinciper kan bli rent kontraproduktiva i vad avser Sveriges relationer till omgivningen i Sveriges näringsverksamhet. Det är därför en fråga av högsta anlägenhetsgrad att svensk rättsordning så långt som möjligt och så mjukt som möjligt anpassas till internationell rättsutveckling och till utvecklingen av moderna handelssystem. Ingen lär kunna hindra fortsatt

utveckling av bl. a. elektroniska hjälpmedel för handel med alla slag av värdepapper.

Mot. 1987/88
L903

En översyn av svensk sakrätt måste av nödvändighet bli en bred och omfattande översyn och måste av nödvändighet ta tid. Med hänsyn till att redan inom flera rättsområden i Sverige en annan ordning än den s. k. traditionella råder, finns ingen tid att förlora i att tillsätta en utredning som stegvis bearbetar dessa frågor och som framlägger förslag syftade till anpassning till redan etablerade handelsmönster och till kommande internationella handelsmönster.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppdrag att genomföra en bred översyn av det sakrättsliga regelsystemet.

Stockholm den 22 januari 1988

Nic Grönvall (m)